

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

im. KAZIMIERZA WIELKIEGO w KRUSZWICY

ul. KUJAWSKA 20, 88-153 KRUSZWICA

Tel/fax. 523516085 e-mail: zspkruszwica@wp.pl

www.zspkruszwica.pl

Procedury na wypadek zagrożeń zewnątrznych

I. Cel procedury:

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego wszystkich uczniów ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz nauczycieli i pracowników obsługi administracji na wypadek zagrożenia zewnętrznego.

II. Podstawy prawne uruchomienia procedury:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
2. Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019”;
3. Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;
4. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 o zarządzaniu kryzysowym;
5. Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
6. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej;
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;
8. Ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 r. o ochronie zdrowia;
9. Ustawa z dnia 16 lipca 2009 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
10. Ustawa z dnia 8 października 2010 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

III. Przedmiot i zakres stosowania procedury:

Procedura dotyczy stwierdzenia zagrożenia lub możliwości jego wystąpienia oraz symptomów wskazujących na podjęcie koniecznych czynności przez administratora obiektu, dyrektora (osób wskazanych) placówki związanych z zapewnieniem uczniom i pracownikom szkoły bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Procedura określa sposób postępowania na wypadek:

1. Podłożenia ładunku wybuchowego.
2. Zagrożenia niebezpiecznymi środkami chemicznymi/biologicznymi.
3. Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią.
4. Groźba zamachu terrorystycznego.

IV. Uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących konieczne działania:

1. Zespół zarządzania w sytuacji zagrożenia:
  - ✓ dyrektor placówki lub upoważniona przez niego osoba - podejmuje czynności związane z sytuacją zagrożenia, wdraża obowiązującą procedurę, kieruje i zarządza procesami bezpieczeństwa w placówce. Wydaje dyspozycje i polecenia pracownikom, powiadamia odpowiednie służby oraz kontroluje przebieg zastosowanej procedury;
  - ✓ wicedyrektor – pod nieobecność dyrektora placówki podejmuje czynności związane z sytuacją zagrożenia;
2. Za uruchomienie i anulowanie alarmu w placówce odpowiada dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba.
3. Decyzję o ewakuacji uczniów i pracowników podejmuje administrator budynku.
4. Osoba, która zauważyła zagrożenie powiadamia dyrektora, a ten odpowiednie służby.

V. Sposób postępowania

Ad. 1. Podłożenia ładunku wybuchowego.

a) Zgłoszenie o podłożeniu bomby.

- Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji zachowaj spokój.
- Nie używaj telefonu komórkowego.
- Poproś uczniów o pozostawienie plecaków, rzeczy osobistych i wyłączenie telefonów.
- Ustaw uczniów w parach i przelicz.
- Zadbaj o uczniów ze SPE.
- Zabierz dziennik, listę uczniów z numerami telefonów do rodziców.
- Sprawdź czy w klasie nie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia.
- Opuść z uczniami miejsce zagrożonego wybuchem przemieszczając się po wyznaczonych drogach ewakuacyjnych.
- Udaj się na miejsce ewakuacji amfiteatr przy urzędzie gminy.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca.
- Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia funkcjonariuszy.

b) Podejrzany pakunek, paczka na terenie szkoły.

- Nie dotykaj, nie przemieszczaj podejrzanej paczki.
- Zabezpiecz miejsce i poproś uczniów o wycofanie się w bezpieczne miejsce.
- Zachowaj spokój.
- Nie używaj telefonu komórkowego w pobliżu podłożonego ładunku.
- Powiadom dyrektora o zagrożeniu
- Nie opuszczaj miejsca zagrożenia.
- Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji, udaj się z uczniami na miejsce ewakuacji amfiteatr przy urzędzie gminy.
- Zadbaj o uczniów ze SPE
- Po drodze informuj o zagrożeniu jak największe grono osób znajdujących się w strefie zagrożonej.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca.
- Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia funkcjonariuszy.

Ad. 2. Zagrożenie niebezpiecznymi substancjami chemicznymi/biologicznymi.

a) Rozlana substancja

- Nie dotykaj i nie wążaj podejrzanych substancji.
- Nie sprzątaj proszku lub nie ścieraj cieczy.
- Zabezpiecz substancję przykrywając ją np. kocem.
- Poproś uczniów o zabezpieczenie dróg oddechowych.
- Wyprowadź uczniów z zagrożonego pomieszczenia.
- Zamknij i uszczelnij okna i drzwi, wyłącz klimatyzację i wentylację.
- Zawiadom dyrektora o zagrożeniu.
- Udaj się z uczniami w bezpieczne miejsce np. toaleta.
- Zaopiekuj się uczniami ze SPE i osobami poszkodowanymi.
- Nie opuszczaj budynku, oczekuj na decyzję dyrektora szkoły.
- Dyrektor powiadamia o zagrożeniu pracowników i uczniów, nakazując pozostanie w salach lekcyjnych.

b) Rozpylenie gazu

- Poproś uczniów o zabezpieczenie dróg oddechowych i oczu (nie trzeć oczu, nie przełykać śliny)
- Otwórz okna, drzwi.
- Ustaw uczniów w parach i przelicz.
- Zadbaj o uczniów ze SPE.
- Zabierz dziennik, listę uczniów z numerami telefonów do rodziców.
- Opuść z uczniami miejsce zagrożone przemieszczając się po wyznaczonych drogach ewakuacyjnych.
- Udaj się na miejsce ewakuacji boisko przy hali sportowej.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca.
- Po przybyciu Policji na miejsce incydentu, przejmują ona dalsze kierowanie akcją.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia funkcjonariuszy.

c) Przesyłka z podejrzaną zawartością w formie płynnej lub stałej (proszek, pył, galareta, piana itp.)

- Nie dotykaj jej! Nie otwieraj! Nie wąchaj!
- Zamknij okna, wyłącz systemy wentylacji i klimatyzacji.
- Jeśli podejrzana przesyłka jest uszkodzona, przykryj ją delikatnie,
- Opuść pomieszczenie zamykając je tak, aby nikt nie wszedł.
- Powiadom dyrektora.

Ad.3. Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią.

- Kiedy wejdą napastnicy, usłyszysz strzały i jesteś blisko tego zdarzenia połóż się twarzą do ziemi i zakryj rękami głowę.
- Uciekaj kiedy wiesz, że ucieczka się powiedzie.
- Po opuszczeniu budynku zawiadom policję.
- Jeżeli widzisz napastnika nie uciekaj.

a) Pozostanie w budynku – zabarykadowanie się

- Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj i zabarykaduj się.
- Wycisz i uspokój uczniów.
- Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy.
- Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony.
- Zasłoń okno, zgaś światło.
- Nie przemieszczaj się.
- Bądź poniżej linii okien, zejdź ze światła drzwi.
- Zejdź z linii strzału, połóż się na podłodze.
- Jeżeli padną strzały, nie krzycz.
- Jeżeli możesz powiadom policję.

b) Bezpośredni kontakt z napastnikiem

- Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika.
- Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np.: telefon.
- Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia.
- Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego.
- Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika.
- Nie zwracaj na siebie uwagi.
- Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny.
- Nie oszukuj terrorysty.
- Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu.

- Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami.
- Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
- Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty.

W przypadku działań antyterrorystycznych

- Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę.
- Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi.
- Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.
- Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom.
- Nie trzymaj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących.
- Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami.
- Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy.
- Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.
- Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku.

Ad. 4 Groźba zamachu terrorystycznego – podejrzanie zachowująca się osoba na terenie placówki

- Dyskretnie obserwuj podejrzaną osobę.
- Podejmij współpracę z inną osobą z placówki, która powiadomi dyrektora o zaistniałej sytuacji.
- Podejmij próbę nawiązania kontaktu (na odległość) w celu weryfikacji obcej osoby.
- Jeżeli uznasz, że osoba stwarza zagrożenie wycofaj się na bezpieczną odległość – uciekaj albo zabarykaduj się w pomieszczeniu.
- Po drodze informuj o zagrożeniu jak największe grono osób znajdujących się w strefie zagrożonej.
- Przy braku informacji zwrotnej od osoby współpracującej powiadom policję o zaistniałej sytuacji.

VI. Sposób przygotowania do ewakuacji:

a) podczas zajęć

- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie są w klasie.
- Ustawić uczniów w parach na trasie wyjścia do drzwi.
- Osoby ze SPE poproś do przodu.
- Przepuścić przed osobą niepełnosprawną ruchowo strumień ewakuowanych.
- Zabierz dziennik, listę dzieci z telefonami do rodziców/prawnych opiekunów.
- Wydawaj krótkie i czytelne polecenie: „wychodzimy na boisko szkolne”.
- Wyprowadź uczniów drogami ewakuacyjnymi na wyznaczone miejsce ewakuacji.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca.
- Podczas ewakuacji zachowaj ciszę, spokój i rozwagę.

b) podczas przerwy

- Uczniowie gromadzą się wokół najbliższego stojącego nauczyciela.
- Pozostali nauczyciele ustawiają się w wyznaczonych rejonach szkoły zgodnie z wcześniej opracowanym planem tzn. miejscu gdzie miałyby prowadzić zajęcia.
- Nauczyciele z uczniami opuszczają zagrożony teren drogami ewakuacyjnymi, udając się na wyznaczone miejsce ewakuacji.

- Koordynator odpowiedzialny za osoby niepełnosprawne sprawdza zgodnie z listą identyfikacyjną, czy wszyscy uczniowie ze SPE opuścili zagrożony teren.

VII. Sposób odczytywania sygnałów alarmowych

Sytuacja zagrożenia	Sygnał podstawowy	Sygnał alternatywny
Pożar	3 x 5 krótkich dzwonek występujących po sobie, w krótkich odstępach czasu	Ogłoszenie donośnym głosem – pożar pali się
Podłożenia ładunku wybuchowego	5 długich dzwonek w krótkich odstępach czasu	Ogłoszenie donośnym głosem – alarm bombowy
Zagrożenia niebezpiecznymi środkami chemicznymi/biologicznymi	Zapowiedź słowna – uwaga! uwaga! uwaga! Nastąpiło skażenie terenu (podać miejsce)	Zapowiedź słowna – uwaga! uwaga! uwaga! Nastąpiło skażenie terenu (podać miejsce)
Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią	Powiadomić odpowiednie służby dostępnymi środkami	Powiadomić odpowiednie służby dostępnymi środkami
Groźba zamachu terrorystycznego	Powiadomić odpowiednie służby dostępnymi środkami	Powiadomić odpowiednie służby dostępnymi środkami

Przykładowe sygnały alternatywne np.: dzwonek ręczny, tuba, gwizdek, sms – wyślij do wielu, wykorzystanie dziennika elektronicznego.

VIII. Telefony alarmowe

- Policja 997
- Straż Pożarna 998
- Pogotowie Ratunkowe 999
- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112
- Pogotowie Energetyczne 991
- Pogotowie Gazowe 992
- Pogotowie Ciepłownicze 993
- Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987
- Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226
- SMS interwencyjny dla osób głuchoniemych 723 986 112

IX. Sposób powiadamiania służb specjalnych:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora instytucji mów spokojnie wyraźnie, podając następujące informacje:

- Podaj miejsce zdarzenia i rodzaj zagrożenia.
- Podaj liczbę napastników i opisz ich wygląd.
- Podaj informacje o zagrożeniu życia i zdrowia osób przebywających w budynku.

- Określ i podaj liczbę ofiar, jeżeli takie były.
- Podaj numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu.
- Opisz najszybszą/najbezpieczniejszą drogę dojazdu do miejsca zdarzenia.
- Podaj swoje nazwisko, pełnioną funkcję w szkole/placówce.
- Po powiadomieniu nie odkładaj słuchawki do czasu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

X. Sposób postępowania z uczniami ze SPE

1. Osoba odpowiedzialna za koordynację działań w zakresie postępowania z uczniami ze SPE w sytuacji zagrożenia - pedagog szkolny
2. Osoba odpowiedzialna za opracowanie listy osób ze SPE i uaktualnianie jej na bieżąco - pedagog szkolny
3. Osoba odpowiedzialna za zapoznanie wszystkich nauczycieli z zachowaniami i reakcjami uczniów z określoną niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą w sytuacji zagrożenia - pedagog szkolny
4. Osoby odpowiedzialne za uczniów ze SPE w sytuacji zagrożenia - nauczyciel prowadzący zajęcia
5. Osoba odpowiedzialna za opracowanie i modyfikację procedur postępowania z uczniami ze SPE w sytuacji zagrożenia - pedagog szkolny

XI. Zarządzanie na wypadek sytuacji kryzysowej

1. Personel działający w trakcie zagrożenia - dyrektor i nauczyciele
2. Osoby odpowiedzialne za monitorowanie stanu zabezpieczeń przed osobami z zewnątrz - portier
3. Zapoznać z procedurami postępowania w sytuacji zagrożenia pracowników i uczniów
4. Osoby odpowiedzialne - kierownik szkolenia praktycznego
5. Wyznaczyć i sprawdzać kierunki i drogi ewakuacji. Osoby odpowiedzialne - kierownik szkolenia praktycznego
6. Wyznaczyć i wyposażyć w środki pierwszej pomocy określone pomieszczenia - pielęgniarka szkolna
7. Alternatywne miejsce ewakuacji - boisko szkolne, amfiteatr przy urzędzie gminy
8. Źródła alarmowania - dzwonek szkolny, syrena na budynku szkoły
9. Częstotliwość ćwiczeń w przypadku określonych zagrożeń - 2-3 razy w roku szkolnym oraz w miarę potrzeby
10. Osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie dokumentów i planów szkoły/placówki, aby osoby nieuprawnione nie miały do nich dostępu - sekretarka szkolna.

XII. Obowiązki pracowników:

1. Zapoznać się z rodzajami alarmów i nauczyć się ich rozpoznawania.
2. Zapamiętać rodzaje komunikatów ostrzegawczych i ćwiczyć je z uczniami.
3. Nauczyć się na pamięć numerów telefonów Służb Ratowniczych.
4. Uczestniczyć w ćwiczeniach posługiwania się technicznymi środkami alarmowymi.
5. Zapamiętać miejsca rozmieszczenia środków alarmowych i głównych wyłączników.
6. Zapamiętać miejsca schronienia na wypadek zagrożenia i niemożliwości ewakuacji.
7. Zapamiętać/zapisać numery telefonu do dyrektora placówki, osób decydujących w zagrożeniu.
8. Przypominać sobie obowiązujące instrukcje i procedury w szkole/placówce.
9. Realizować programy profilaktyczne o zagrożeniach ze swoimi uczniami.
10. Alarmy w sytuacjach kryzysowych traktować poważnie i odpowiedzialnie.
11. Postępować zgodnie z obowiązującymi procedurami.